

Schrijfwijzer individueel aangepast curriculum (IAC) in het DKO

IDENTIFICATIEGEGEVENS

- voornaam en naam van de leerling
- geboortedatum
- contactgegevens (telefoon ouders, adres...)
- naam dagschool
- schooljaar
- optie, studierichting, vakken die de leerling volgt in de academie / vrijstellingen (motivatie)
- contactgegevens van alle betrokken actoren: ouders, leerling, externen (bv. begeleider van de instelling of het woonzorgcentrum)...
- datum verslag IAC / periode geldigheid

1 BEGINSITUATIE BEPALEN

Uitgangspunt Handelingsgericht Werken (HGW):

De leerling staat centraal. Het hele proces gebeurt in overleg met alle betrokkenen met goede onderlinge afspraken. De communicatie vindt transparant en in alle openheid plaats. We kijken naar positieve aspecten en hebben oog voor beschermende factoren. We kijken ook naar barrières bij het leren en het participeren en hebben oog voor risicofactoren. Wat weten we al over de leerling?

Attesten, verslagen

- Wat staat er in het verslag, in het medisch attest, het bewijs van erkenning van persoon met een handicap?
- Welke noden stellen we daarin vast?

Ouders/voogd/relevante derden

- Wat zijn de verwachtingen van de ouders/voogd/relevante derde ten aanzien van de academie?
- Wat is het doel van deelname aan het deeltijds kunstonderwijs?
- Welke relevante gegevens zijn er m.b.t. de thuis- of leefsituatie?

Leerling

- Wat wil de leerling?
- Met welke verwachtingen/doel komt de leerling naar de academie?
- Hoe gaat de leerling om met klasgenoten?

De ontwikkeling in kaart brengen

- Sterktes (Krachten? Succesvolle aanpakken? ...)
- Interesses en talenten (Binnen en buiten de academie)
- Vaardigheden op vlak van techniek (cf. vakdeskundigheid)
- Cognitief functioneren (Aandacht? Concentratie? Planmatig werken? Problemen oplossen? Memoriseren? Begrijpen van instructies?)
- Werkhouding en taakgedrag (Zelfstandigheid? Inzet? Doorzetting? Motivatie? ...)
- Sociaal-emotionele en gedragsmatige ontwikkeling (Emoties? Zelfbeeld? Temperament?...)
- Lichamelijke ontwikkeling / fysieke mogelijkheden en beperkingen
- Motorische ontwikkeling / motorische mogelijkheden en beperkingen
- Welke andere factoren zijn er relevant?

Stand van zaken doelen

- Welke doelen zijn reeds bereikt en op welke manier?
- Voor welke kerncompetenties, rollen, artistieke competenties, leerplandoelen lijkt het gemeenschappelijk curriculum wel haalbaar (eventueel mits redelijke aanpassingen)?
- Voor welke kerncompetenties, rollen, artistieke competenties, leerplandoelen.. denken we aan een IAC?

Verzamel relevante gegevens

- Verslaggeving, (leerling)gesprekken, observaties, rapporten, gegevens van de vorige academie of onderwijsloopbaan in de academie...

Zorgfocus

- Stel prioriteiten: welke noden van deze leerling zijn het grootst?

2 DOELENFASE

Uitgangspunt HGW:

De leerling staat centraal. Ook de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht komen aan bod. Er wordt vertrokken van het gemeenschappelijk curriculum (GC). We selecteren een beperkt aantal doelen. Elk doel moet, zoals voor alle leerlingen, leiden tot zinvolle participatie en maximale ontwikkelkansen. Wat willen we bereiken met deze leerling?

- Welke doelen uit het GC zijn haalbaar? (verwijs hiervoor naar het leerlingvolgsysteem)
- Welke doelen zijn haalbaar mits redelijke aanpassingen?
- Welke doelen schrappen we en voegen we toe specifiek op maat van de leerling?

Doelen selecteren

- Kies een beperkt aantal leerplandoelen waar je de komende periode aan wilt werken.
- Is het leerplandoel dat we voorop stellen gerelateerd aan één of meerdere onderwijsdoelen?
- Welke leerplandoelen selecteren we om het onderwijsdoel te behalen?
- Wat zijn volgens de leerplandoelen voorgaande stappen? (Hou bij het formuleren van doelen rekening met de opbouw van een verticale leerlijn.)
- Indien we volledig nieuwe doelen opstellen, sluiten deze dan nog voldoende aan bij de eigenheid van de optie/studierichting? (bv. niet volledig inzetten op therapeutische doelen in kunstonderwijs)
- Selecteren we doelen binnen diverse kerncompetenties/leervelden/artistieke rollen?
- Selecteren we doelen die bijdragen aan een gevoel van autonomie, verbondenheid en competentie.
- Houden we rekening met de prioriteiten die de leerling (en de ouders) hebben?
- Tip: bekijk of je inspiratie kan vinden in de ontwikkelingsdoelen van het buitengewoon onderwijs (bv. rond socio-emotionele ontwikkeling).

Doelen formuleren

- Formuleer de doelen SMARTI: Specifiek (duidelijk, eenduidig en concreet), Meetbaar (resultaten zijn meetbaar), Aanvaardbaar (naar middelen en mankracht toe, alsook naar niveau), Realistisch (realiseerbaar, haalbaar met deze middelen, kennis, tijd), Tijdsgebonden (tijdsplanning met begin- en einddatum), Inspirerend (ze geven goesting).

Doelen ordenen (optioneel)

- Groepeer/orden de doelen om tot een overzichtelijk geheel te komen. Bv. per kerncompetentie, leerveld of artistieke rol. Eventueel kan je met verschillende kleuren werken.

Bepaal de doelen met alle betrokkenen (zorgcoördinator, directeur, betrokken leerkracht, ouders/voogd/relevante derde, leerling...).

Leg vast hoe en wanneer jullie de geformuleerde doelen gaan evalueren/bijsturen en nieuwe doelen gaan formuleren.

Kijk ontwikkelingsgericht, focus op het proces en niet op het eindresultaat. Werk in de zone van de naaste ontwikkeling.

Formuleer doelen op korte termijn (om successen te ervaren) en op lange termijn (je mag niet uit het oog verliezen waar je uiteindelijk naartoe werkt). Leg altijd de link met de sterktes uit de beginsituatie.

3 VOORBEREIDINGSFASE

Uitgangspunt HGW:

In de voorbereidingsfase bedenken we wat we nodig hebben om ons IAC uit voeren. De doelen zijn aangepast aan de noden van de leerling. Deze leerling wordt, net zoals de andere leerlingen, geëvalueerd.

Welke tussenstappen zetten we om het doel te bereiken?

Onderwijsbehoeften van de leerling en ondersteuningsbehoeften van de leerkracht

Welke onderwijsbehoeften/ondersteuningsbehoeften zijn er bij de verschillende actoren (de leerling, de leerkracht, de ouders, de begeleider van de instelling, de ondersteunende vrijwilliger...)?

Volgende hulpzinnen kunnen helpen:

Deze leerling heeft:

- instructie nodig die
- opdrachten, oefeningen of taken nodig die
- leeractiviteiten nodig die
- materialen nodig die... .
- feedback nodig die
- medeleerlingen nodig die
- een leerkracht nodig die
- ouders nodig die (Opgelet voor de formulering!)

Als leerkracht heb ik nood aan:

- kennis van
- vaardigheden om
- ondersteuning tijdens
- materialen waarmee
- collega's die
- meer handen in de klas in de vorm van

Welke zijn de individuele noden van de leerling en welke zijn de noden van de klasgroep?

Wat doen de andere leerlingen tijdens de activiteiten?

Hoe zal deze leerling (gezien zijn mogelijkheden en beperkingen) participeren aan de activiteiten en daarbij zoveel mogelijk worden uitgedaagd?

Maak een duidelijke planning.

- Welk aanbod: methodieken, materiaal, groepeeringsvormen, klassenmanagement, ...?
- Voor welke vakken, leerinhouden sluit de leerling aan bij de activiteiten van de klasgroep? Wanneer lukt dit niet? Wat betekent dit dan voor onze organisatie? Welke aanpassingen zijn dan nodig?
- Zorg voor overleg tussen leerkrachten van de betrokken leerling.

Een duidelijke taakverdeling en duidelijke afspraken

- De taken verdelen: wie neemt wat voor zijn rekening? (betrokken leerkracht, zorgcoördinator, vrijwilliger, begeleider, ouder, ...):
 - Wat? Welke redelijke aanpassing is nodig?
 - Wie neemt dit op?
 - Waar?
 - Wanneer? Frequentie? Tegen wanneer?
 - Hoe?
 - Hoe gaan we te werk als de vrijwilliger / begeleider tijdens een les niet aanwezig kan zijn?
- Maak afspraken over een transparante registratie (observatiegegevens, ...) om te gebruiken bij de evaluatie: hoe, wie, wat, waar, wanneer. Noteer enkel relevante info.
- Afspraken
 - Iedereen weet wat afgesproken is.
 - Iedereen krijgt een schriftelijke neerslag.
 - Wat genoteerd wordt, is een hulpmiddel bij het evalueren en rapporteren.

4 UITVOERINGSFASE

Uitgangspunt HGW:

Het IAC wordt in verbindende samenwerking uitgevoerd.

Overleg tussendoor. Durf bij te sturen en hulp te vragen als dat nodig is (bv. naar het inzetten van specifiek materiaal). Ga ook in gesprek met collega's, deel expertise en inzichten met elkaar.

5 EVALUATIEFASE

Uitgangspunt HGW:

De vooropgestelde doelen staan in deze fase centraal. We gaan regelmatig in overleg met alle partijen, waaronder de leerling zelf en zijn ouders.

Op een afgesproken moment worden alle doelen en acties in kaart gebracht.

- Hoe is dit gegaan?
- Waar hebben we onderweg bijgestuurd en waarom?
- In welke mate zijn de doelen bereikt?
- Welk effect zien we?
- Hoe gaan we deze bereikte doelen borgen?
- Welke doelen zijn nog niet bereikt?
- Wat is de oorzaak?
- Wat moeten we nu bijsturen?

- Zijn er doelen die we nog niet aangepakt hebben? Waarom?
- Welke nieuwe doelen selecteren we?
- Waar lopen we tegenaan?
- Wat zien we graag anders?

Blijf breed kijken naar het leren en de ontwikkeling van de leerling.

Breng systematisch en transparant de vorderingen in kaart.

Zorg als academie voor een duidelijke rapportering naar alle betrokkenen.

Evalueer ook het proces dat het team heeft doorlopen met deze leerling.

HERNEEM DE CYCLUS

Uitgangspunt HGW:

Het IAC wordt planmatig, systematisch en transparant uitgevoerd.

Haal uit de evaluatie de nodige informatie om een nieuwe cyclus op te starten.

Op het einde van het schooljaar wordt zowel het proces als het product geëvalueerd.

